

סקירת ענף התכשיטים

מאת: רחל בצלאל- ראש ענף תכשיטים

מינהל יהלומים,

אבני חן ותכשיטים

משרד הכלכלה

מטרות היחידה

מינהל יהלומים אבני חן ותכשיטים הינו הזרוע המקצועית במשרד הכלכלה, המטפל בכל הסוגיות הקשורות לקידום תעשיית התכשיטים ויצוא המוצרים לחו"ל.

רקע

ענף התכשיטים, המשתייך לתעשיות המסורתיות, הנו אחד הענפים הוותיקים של התעשייה הישראלית. התעשייה מתאפיינת במפעלים קטנים יחסית, במספר רב של בתי מלאכה זעירים ובעסקים משפחתיים.

תמהיל המוצרים:

תכשיטי זהב

תכשיטים משובצים יהלומים/אבני-חן

תכשיטי כסף

תכשיטי אופנה

רישיון לעיסוק בתכשיטים

על מנת לעסוק במסחר בתכשיטים אין צורך ברישיון מטעם המדינה, אך הדרישה היא לפתוח תיק במשרדי מס ערך מוסף לצורך רישיון עוסק מורשה. מדובר בתכשיטים מכל הסוגים: זהב, כסף ואופנה.

הדרישה לרישיון צורף מטעם משרד הכלכלה מחייבת רק מי שעוסק בשיבוץ יהלומים בתכשיטים, על-פי צו הפיקוח על היהלומים יבואם-יצואם 1979.

הרישיון נועד לשם שיבוץ יהלומים בתכשיטים בלבד, ולא מיועד למסחר ביהלומים.

על הצורף לקנות את היהלומים בתחומי ישראל בלבד מבעל רישיון סחר ביהלומים. חל איסור מוחלט לייצא או למכור את היהלומים (גם אם נשארו לו במלאי השנתי).

לקבלת פרטים נוספים והגשת בקשות לרישיון צורף, ניתן לפנות לגב' רעות חי, ראש ענף רישוי וגביה, מינהל היהלומים, אבני-חן ותכשיטים בטל': 03-7347705.

יצוא תכשיטים

מדינת ישראל חתומה על הסכם "אזור סחר חופשי" עם רבות מהמדינות בעולם וזאת על-מנת להקל על יצוא ויבוא של סחורות. ניצול מושכל של ההטבות הגלומות בהסכמי הסחר השונים יסייעו ליצואן לזכות בהקלות במכס.

כדי לנצל את ההטבות, רצוי לפני כל יצוא, לבחון היטב את ההסכמים, ללמוד את האמור בהם ולפעול בהתאם לכך. כללי המקור, דהיינו ארץ מקור הייצור של הסחורה, ממלאים תפקיד מרכזי בהסכם, מאחר שהם הקובעים מהו מוצר הזכאי לפטור ממכס.

על-מנת לזכות בהקלות מכס אלה יש להציג במדינת היבוא תעודות המעידות על מקור הטובין. בהסכמי הסחר שעליהם חתומה ישראל מצוין במפורש מסמך המקור הדרוש.

- יצוא לארצות הקהילה האירופית: EURO-MED או EUR 1.
- יצוא לארצות הברית: FORM A.
- יצוא לקנדה ומקסיקו: תעודת מקור ייעודית.
- יצוא למדינות אחרות: תעודת מקור רגילה.

מידע מפורט על ההסכמים ניתן לקבל ביחידה לסחר-חוץ, המחלקה להסכמי סחר בינלאומיים.

תיאור התכשיט חייב להיות מפורט ומדויק וצריך לכלול את הפרטים הבאים:

- סוג התכשיט: עגיל, טבעת, שרשרת, צמיד וכד'.
 - סוג החומר ממנו עשוי התכשיט: זהב, כסף וכד'.
 - במידה והתכשיט זהב, יש לציין את הקראט.
 - במידה והתכשיט משובץ יש לציין במה משובץ: זירקון, יהלום, אבן חן וכד'.
 - משקל הפריט.
 - ערך הפריט.
 - במידה ויש מספר פריטים מאותו סוג יש לציין את סה"כ הכמות, את סה"כ המשקל ואת ערכם.
 - בסוף רשימת הטובין יש לציין את הערך הכולל של כל התכשיטים, מספרם וסה"כ משקלם.
 - יש לצרף צילום של התכשיטים.
 - חשוב לציין בחשבונית את מקור הסחורה - ישראל.
- יצוא של תכשיטים מישראל ניתן לעשות באמצעות חברות השילוח/עמילי מכס או באמצעות דואר ישראל.

נתוני יצוא התכשיטים מישראל

2014	2013	2012	2011	
204	167	105	155	תכשיטי זהב
157	120	163	100	תכשיטי כסף ואופנה
361	287	268	255	סה"כ

* במיליוני דולרים

נתוני יצוא התכשיטים מישראל לפי יעד ייצוא

2014	2013	2012	2011	שנה/יעד
139	121	114	140	ארה"ב
130	108	97	76	אירופה
38	30	39	36	המזרח הרחוק
53	28	26	3	אחר
369	287	268	255	סה"כ

* במיליוני דולרים

יבוא תכשיטים

- יבוא תכשיטים יכול להתבצע רק לאחר רישום כיבואן.
- יבוא תכשיטים לישראל מתבצע בליווי חשבונית מפורטת מארץ המוצא.
- החשבונית צריכה לכלול את פירוט התכשיטים, את סכום התכשיטים והמשקל בקראט.
- מרגע הגעת הסחורה לארץ, היא מופקדת בכספת בממ"ן/ סוויספורט ומתחיל תהליך שחרור, שכרוך בתשלום מיסים, במידה והיבוא מבוצע מיעד שאין עימו הסכם סחר.
- במקרים של יבוא לשם יצוא, כתוצאה מעבודת ייצור נוספת על הטובין המיובא או יבוא לצורך שימוש אישי, בחינת שוק, דוגמאות ועוד, ניתן לקבל פטור מסימון (סעיף 2(ג)2 לצו יבוא חופשי) באמצעות טפסים מקוונים שבידי עמילי המכס.
- במידה והתכשיטים מיועדים למכירה בארץ, המוכס סוגר את החבילה לאחר בחינתה ומפנה את עמיל המכס למכון התקנים לצורך סימון ואימות הזהב.
- עמיל המכס, שהוא המורשה הבלעדי לשחרור סחורה מהמכס, ילווה את היבואן לבדיקה וסימון במכון התקנים ובתום התהליך היבואן רשאי לקבל את הסחורה.

חוק התקנים הישראלי- תקן זהב 299

מתוקף חוק התקנים בישראל, קיים תקן זהב 299. החוק קובע כי כל מוצר זהב שמשקלו עולה על 2 גרם, בין אם מיוצר בארץ ובין אם מיובא, חייב לעבור תהליך של אימות דרגת טוהר הזהב.

מוצרים בעלי דרגת טוהר של פחות מ- 375 אלפיות זהב (9 קראט) אינם נחשבים מוצר זהב ולכן אינם מחויבים בסימון.

חוק התקנים קובע שעל כל מוצר חייבים להופיע שלושה סימנים:
סימן היצרן או היבואן בצורה גלויה לעין.
סימן טוהר הזהב- בקרטים או באלפיות.
סימן אימות הטוהר, שמוכיח שאכן סימון טוהר הזהב נכון.

שני הסימנים הראשונים מוטבעים על התכשיט על-ידי היצרן.
סימן האימות מוטבע על התכשיט במעבדה למתכות יקרות במכון התקנים.

מוצרי זהב שאינם מסומנים בשלושת הסימנים הללו, אסורים לשיווק!

לצורך אכיפת הנושא, נערכות ביקורות יזומות בחנויות תכשיטים בשיתוף מכון התקנים.

אמנת וינה למתכות יקרות

ביוני 2005 הצטרפה מדינת ישראל כחברה באמנת וינה למתכות יקרות. אמנת וינה, הינה אמנה בינלאומיות שחתומות עליה מספר מדינות באירופה. (נכון להיום חברות כ- 19 מדינות). החברות באמנה קובעת סטנדרטים אחידים לאימות וסימון מוצרים ממתכות יקרות, בין המדינות החברות.

המדינות החברות הסכימו על סימון בין לאומי אחיד, שיוטבע על גבי המתכות וישמש לצורכי זיהוי בעת המעבר של סחורות בין המדינות החתומות על האמנה.

הצטרפותה של מדינת ישראל כחברה באמנה מאפשרת ליצואנים הקלות בסחר עם המדינות החברות באמנה. משלוחי התכשיטים של היצואנים הישראליים שהוטבעו בסימון האמנה במדינת המוצא, יעברו תהליך שחרור קצר יותר בהגיעם למדינות היצוא. הטובין המיוצא יגיע ישירות ללקוח הסופי ולא יעבור בדיקת אימות במכון התקנים המקומי.

הטבעת המוצרים בסימון הבינלאומי, טרם שילוחם לחו"ל, נעשית במכון התקנים, על בסיס וולונטארי, וללא מחויבות על פי חוק.

יבוא לצורך תצוגה בלבד

יבוא של תכשיטים שלא לצורך מכירה ניתן לעשות באמצעות "קרנה".
הקרנה הוא פנקס מעבר מכס לדוגמאות מסחריות אשר מונפק על-ידי לשכת המסחר.

המסמך משמש, לפי תנאים מיוחדים שנקבעו באמנה בינלאומית, לצורך כניסה או מעבר זמניים של טובין בין המדינות החתומות על האמנה. מעבר זה נעשה ללא כל צורך בתשלומי מיסים כלשהם או הפקדת פיקדונות בארצות הייבוא הזמני.

תיאור הפריטים בקרנה חייב להיות מדויק ולכלול את תיאור התכשיט, סוג החומר ממנו עשוי, קוד הפריט, ערך הפריט והערך הכולל של סך כל התכשיטים וסה"כ הפריטים. בנוסף לכך, חלה **חובה** לצלם את כל הפריטים.

הלקוח רשאי להציג את הסחורה ללקוחות פוטנציאליים ולקבל הזמנות בהתאם. התכשיטים לא ימכרו תמורת תשלום בשעה שהם בארץ היעד.

תוקפו של הקרנה בדרך כלל, לשנה. אם נוספים תכשיטים חדשים, ניתן לעדכן את הקרנה במהלך השנה.

התכשיטים חייבים לחזור במלואם לארץ המקור, ללא אפשרות מכירה מקומית.
בקרנה אין תשלומי מכס ומע"מ והתכשיטים פטורים מסימון במכון התקנים.

כלי הסיוע של משרד הכלכלה לתכשיטנים

תכנית "כסף חכם"

מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה משיק תכנית סיוע חדשה לתעשייה בשם "כסף חכם". מטרת התכנית הינה השגת גידול משמעותי בהיקף המכירות של החברות המשתתפות בה בשווקים הבינלאומיים תוך התמקדות בפיתוח היכולות השיווקיות בשוק יעד אחד או שניים אשר יוגדרו מראש.

חברה שמבקשת להשתתף בתכנית, תגיש הצעה לתכנית שיווקית בשוק יעד שתבחר. לאחר שהשתתפותה בתכנית תאושר, תזכה החברה לסיוע כספי וליווי מקצועי על-ידי יועץ שיווקי, מערך הנספחים המסחריים של משרד הכלכלה ועוד.

מי יכול להשתתף בתכנית:

1. חברות ישראליות שתקרת מחזור המכירות השנתי שלהן הינה עד 100 מיליון ₪ והן בעלות היקף יצוא שנע בין 250 אלף דולר ל- 10 מיליון דולר. יזכו לתמיכה של עד 50% מההוצאות המוכרות.
2. חברות ישראליות שתקרת מחזור המכירות השנתי שלהן הינה עד 200 מיליון ₪ והן בעלות היקף יצוא שנע בין 10 מיליון דולר ל- 50 מיליון דולר. יזכו לתמיכה של עד 35% מההוצאות המוכרות עבור פעילות במדינות מתפתחות בלבד.

פרטים נוספים על התכנית ניתן למצוא באתר מינהל סחר-חוץ, משרד הכלכלה או בטלפון: 02-6662916 - תכנית "כסף חכם".

החזר מע"מ לתייר בתחום התכשיטים

- בסעיף 43ב' לחוק מע"מ, התשל"ו, 1976, נקבע כי תייר זכאי בעת יציאתו מישראל, להחזר מע"מ ששילם בעת רכישת טובין בבית עסק, שאושר לעניין זה על ידי משרד התיירות.
- החזר המע"מ יחול בתנאים הבאים:
- סכום רכישה מינימלי – ערך עסקה מינימלי ביום הרכישה המזכה את התייר לקבל החזר מע"מ, עומד היום על סך 400 ₪ כולל מע"מ.
- הרכישה בוצעה בבית עסק, שאושר על ידי רשות המיסים בישראל ומשרד התיירות, כבית-עסק הכלול בהסדר להחזר מע"מ (על חלון או דלק בית-העסק תהיה מדבקה המעידה על היותו כלול בהסדר) ובעת הרכישה יקבל התייר חשבונית מס ומסמך ייעודי, אשר יציג אותו בפני פקיד חברת מילגם, שירותים לעיר בע"מ, המפעילה את שרות החזר המע"מ לתייר, בעת יציאתו מהארץ.
- בעת רכישת הטובין, על התייר לוודא, שכל פרטי הטובין ופרטי התייר, מולאו כראוי במסמך הייעודי וחשבונית המס.
- הטובין נרכשו לשימוש העצמי של התייר בלבד ובכמויות שאינן מסחריות.

החזר מע"מ לתייר בתחום התכשיטים

- ברכישת תכשיטים וחפצי ערך בשווי מעל 20,000 ₪ כולל מע"מ, חובה על בית העסק לארוז בשקית מקורית של בית העסק.
- על התייר להימנע מפתיחת השקית עד אשר, יוצגו התכשיטים / חפצי ערך בפני פקיד חברת מילגם שירותים לעיר בע"מ לשם קבלת החזר המע"מ.
- תייר המבצע רכישה של תכשיט באזור אילת יהא זכאי להחזר מס הערך המוסף ששילם באם ערכו עולה על סכום בשקלים חדשים השווה ל – 200 דולר של ארצות הברית לפי השער היציג שפרסם בנק ישראל לפני מועד הרכישה; לעניין זה, "תכשיט" – לרבות שעון;".
- יובהר כי תכשיט כאמור שערכו נמוך מ- 200 דולר של ארצות הברית, פטור ממס ערך מוסף לפי סעיף 5(ג) לחוק אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה-1985.
- פרטים נוספים ניתן למצוא באתר משרד התיירות או להתקשר לטלפון: 02-6664351 ו/או באתר רשום המיסים בישראל- משרד האוצר.

מוסדות בולטים ללימוד עיצוב תכשיטים

שנקר בית הספר הגבוה להנדסה ועיצוב, המחלקה לעיצוב תכשיטים, רמת גן
לימודים לתואר אקדמי – מסלול של 4 שנות לימוד.

בצלאל האקדמיה לעיצוב ואומנות ירושלים - לימודים לתואר אקדמי .

לימודי צורפות ושיבוץ תכשיטים

אומנית, מכללה לצורפות ועיצוב תכשיטים - לימודים לתעודת גמר.

יעל שקדי סדנה לצורפות, כפר-סבא.

מזיאר בית ספר לאומנויות התכשיט - אפשרות לקורסי בוקר/ערב.

המרכז האקדמי ויצ"ו חיפה היחידה ללימודי חוץ, לימודי תכשיטנות.

חלק מהמוסדות מוכרים על-ידי משרד הכלכלה ומפוקחים על-ידי המפקחת
ללימודי צורפות.

רשימה זו אינה המלצה על מוסד כל שהוא והיא מובאת לידיעה בלבד

מינהל היהלומים אבני-חן ותכשיטים

סיכום פעילות ענף התכשיטים

